KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
11.11.2020

Eduskunnan verojaosto

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINNAN LISÄVÄHENNYKSESTÄ VEROVUOSINA 2021-2025 (HE 196/2020 VP)

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä HE 196/2020 vp laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennyksestä verovuosina 2021-2025. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyvän tutkimusyhteistyön lisävähennyksestä verovuosina 2021-2025. Esityksen mukaan lisävähennykseen olisivat oikeutettuja kaikki elinkeinotoimintaa tai maataloutta harjoittavat verovelvolliset, jotka tekevät tutkimusyhteistyötä määritelmän täyttävän tutkimusorganisaation kanssa. Elinkeinotoiminnan ja maatalouden tulosta tehtävän lisävähennyksen määrä olisi 50 prosenttia yrityksen tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyvien tutkimushankkeiden alihankintalaskuista. Lisävähennyksen enimmäismäärä verovuonna olisi 500 000 euroa ja alaraja 5 000 euroa. Kyseessä olisi uusi verotuki, joka ei olisi EU-oikeuden näkökulmasta valtiontukea.

Kiitän lausuntopyynnöstä ja lausun Keskuskauppakamarin asiantuntijana kunnioittavasti asiassa seuraavaa.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan verokannustin on tervetullut muutos Suomen verolainsäädäntöön. Onnistunut verokannustin voisi luoda Suomeen lisää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa, lisätä työllisyyttä ja Suomessa toimivien yritysten aineetonta omaisuutta, ja sitä kautta kasvattaa veronsaajien verotuottoja. Merkittävä panostus tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan lisäämiseen voisi myös houkutella Suomeen osaavaa työvoimaa ulkomailta.

Hallituksen esityksessä verokannustimen kohteena oleva tutkimus- ja kehittämistoiminta on arvioitu maltilliseksi. Esityksessä on myös arvioitu verokannustimen olevan bruttokansantuotteeseen suhteutettuna OECD-vertailussa pienimpiä tutkimus- ja kehittämistoiminnan verotukia, mikä saattaa vähentää verokannustimen vaikuttavuutta. Esityksen mukaisen 500 000 euron maksimivähennyksen voisi tehdä 1 000 000 euron suuruisista tutkimusyhteistyökustannuksista. Hyöty verokannustimesta 20 %:n yhteisöverokannalla olisi 100 000 euroa, eli 10 % tutkimusyhteistyön kustannuksista.

Vähennyksen enimmäisraja johtaa siihen, että vähennyksen kannustinvaikutus on suurempi pk-yrityksille kuin isoille yrityksille. Rajaa voidaan pitää suurten tutkimus- ja kehitystoimintaa harjoittavien yritysten kannalta melko alhaisena. Jos vähennyksen vaikuttavuutta haluttaisiin lisätä, ja kannustaa myös suuryrityksiä sääntelyn tavoitteen mukaisiin yhteistyöprojekteihin tutkimusorganisaatioiden kanssa, enimmäismäärän tulisi olla lähempänä esityksen kansainvälisessä vertailussa mainitun Norjan verovähennyksen tasoa (verosta tehtävä vähennys 25 miljoonaa Norjan kruunua).

Kuten hallituksen esityksessä on todettu, vähennyksen kannustinvaikutukset jäävät pienemmiksi niille yrityksille, jotka eivät ole veronmaksutilanteessa toiminnan tappiollisuuden tai aiempien verovuosien tappioiden vähentämisen vuoksi. Tällöin mahdollinen verohyöty realisoituu vain, jos vähennysvuodelta syntyvät tappiot voidaan myöhemmin vähentää verotettavasta tulosta, eikä tappioita menetetä omistajanvaihdosten vuoksi. Tällaisten yritysten kannustamiseksi voitaisiin lisävähennyksen rinnalle ottaa useissa vertailumaissa käytössä oleva veronhyvitysmalli, jossa tappiollinen yritys voisi lisävähennyksen sijaan saada rahana maksettavan veronhyvityksen tutkimusyhteistyön kulujen osittaiseksi kattamiseksi.

Ehdotettu sääntely vaikuttaa selkeältä lisävähennysoikeuden syntymisen osalta. On hyvä, ettei vähennyksen vaatiminen näyttäisi aiheuttavan toimijoille ylimääräisiä hallinnollisia kustannuksia.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Emmiliina Kujanpää
Johtava veroasiantuntija